

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ,
ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ
BYZANTINΩΝ
ΚΑΙ METABYZANTINΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ**
ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ BYZANTINΩΝ
ΚΑΙ METABYZANTINΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Τζιραίων 8-10
Ταχ. Κώδικας : 117 42 – Αθήνα
Πληροφορίες : Α. Οικονομοπούλου
Μ. Γιαρλέλη
Τηλέφωνο : 210 3251688-90
E-mail : dabmm@culture.gr

ΘΕΜΑ: Έγκριση μελέτης στερέωσης και
αποκατάστασης του σεισμόπληκτου Ι.
Ναού Αγίου Ιωάννου στο Χουμέρι
Αρκαλοχωρίου, Π.Ε. Ηρακλείου.

- ΚΟΙΝ.: 1. Γρ. Υπουργού Πολιτισμού
και Αθλητισμού
2. Γρ. Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
ΥΠΠΟΑ
3. Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης,
Μουσείων και Τεχνικών Έργων
4. Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και
Πολιτιστικής Κληρονομιάς
5. Γραμματεία του Κεντρικού
Αρχαιολογικού Συμβουλίου και
Συμβουλίου Μουσείων
(με συνημ. γνωμοδότηση ΚΑΣ)
6. Διεύθυνση Βυζαντινών και
Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων
7. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου
8. Καθ. Κων/νο Σπυράκο, Πολιτικό
Μηχανικό, Επιστημονικό Υπεύθυνο του
Ε.Π./Σχολή Πολιτικών Μηχανικών
ΕΜΠ/Τομέας δομοστατικής/Εργαστήριο
Αντισεισμικής Τεχνολογίας
cspyrakos@gmail.com
9. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο- ΕΛΚΕ
Ηρώων Πολυτεχνείου 9
157 80 - Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου
ereyna@central.ntua.gr
grentzel@central.ntua.gr
10. Ιουλία Βομπίρη
Αρχιτέκτονα Μηχανικό

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις:
 - α) του Ν. 4858/2021 «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (ΦΕΚ 220/Α/2021),
 - β) του Ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (ΦΕΚ 133/Α/2019),
 - γ) του Π.Δ.70/2015 «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Μεταφορών... Ανάπτυξης και Τουρισμού» (ΦΕΚ 114/Α/2015),
 - δ) του Π.Δ. 4/2018 «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού» (ΦΕΚ 7/Α/2018), όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 32/2022 (ΦΕΚ 91/Α/9-5-2022) και ισχύει,
 - ε) του Π.Δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ 121/Α/2019),
 - στ) του Π.Δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/ Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (ΦΕΚ 123/Α/17-07-2019),
 - ζ) της υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΥΠΟΥΡΓΟΣ/397848/12/22-7-2019 κοινής Απόφασης του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού «Διορισμός Μετακλητού Γενικού Γραμματέα

Πολιτισμού στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού» (ΦΕΚ 485/ΥΟΔΔ/2019),

- η) της υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΑΤΝΕΚΕ/126621/460/10-3-2020 Υπουργικής Απόφασης «Μεταβίβαση αρμοδιότητας τελικής υπογραφής στους Προϊστάμενους των Γενικών Διευθύνσεων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και σε έγγραφα που δεν συνιστούν εκτελεστές ατομικές διοικητικές πράξεις.» (ΦΕΚ 793/Β/12-3-2020)
- θ) της υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΡΥΠ/136506/3067/15-3-2020 Υπουργικής Απόφασης «Μεταβίβαση του δικαιώματος υπογραφής “Με εντολή Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης” του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (Τομέας Πολιτισμού), στους Προϊσταμένους Διευθύνσεων, Τμημάτων και Αυτοτελών Τμημάτων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού» (ΦΕΚ 908/Β/2020).
- ι) της υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/49610/28-11-1990 κοινής Υπουργικής Απόφασης «Εξαίρεση από τον περιορισμό των τριών υπογραφών» (ΦΕΚ 743/Β/1990).
- ια) της υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΑΤΝΕΚΕ/567515/2284/14-10-2020 Υπουργικής Απόφασης «Οργάνωση και Λειτουργία των Συμβουλίων του Ν. 3028/2002 στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού» (ΦΕΚ 4612/Β/2020).

2. Την «Αναφορά Προκαταρκτικού Ελέγχου Μνημείων» της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ηρακλείου, η οποία συντάχθηκε αμέσως μετά από το σεισμό της 27ης-9-2021 και αφορά σε μνημεία της ευρύτερης περιοχής του οικισμού Αρκαλοχωρίου της Π.Ε. Ηρακλείου Κρήτης που επλήγη από το σεισμό.

3. Την από 12-1-2022 πρόταση της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών - Εργαστήριο Αντισεισμικής Τεχνολογίας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, προς την ΔΑΒΜΜ, για την πραγματοποίηση εφαρμοσμένης έρευνας σε σεισμόπληκτα εκκλησιαστικά μνημεία της περιοχής Αρκαλοχωρίου Ηρακλείου Κρήτης, όπου περιγράφεται το αντικείμενο του Ερευνητικού Προγράμματος με τίτλο: «Καταγραφή υπάρχουσας κατάστασης, ερμηνεία της παθολογίας και της σεισμικής συμπεριφοράς σεισμόπληκτων εκκλησιαστικών μνημείων. Εφαρμογή σε έντεκα μνημεία στην Κρήτη» καθώς και τα στάδια, η διάρκεια και η μεθοδολογία εκτέλεσής του.

4. Το γεγονός ότι ο εν θέματι Ιερός Ναός συμπεριλαμβάνεται στα έντεκα (11) εκκλησιαστικά μνημεία, προ του 1830, τα οποία επιλέχθηκαν για εφαρμοσμένη έρευνα από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, μεταξύ των σεισμόπληκτων μνημείων που καταγράφηκαν στην ως άνω Αναφορά της ΕΦΑ Ηρακλείου.

5. Την από 31-8-2022 Σύμβαση μεταξύ ΔΑΒΜΜ-ΥΠΠΟΑ και Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, για την ανάθεση εκτέλεσης του ως άνω Ερευνητικού Προγράμματος, με Επιστημονικό Υπεύθυνο τον Καθηγητή Κωνσταντίνο Σπυράκο.

6. Την από 9-1-2023 εμπρόθεσμη υποβολή του φακέλου των αποτελεσμάτων της πρώτης (Α') φάσης του Ερευνητικού Προγράμματος, σχετικά με την εφαρμογή της έρευνας σε τέσσερα (4) εκκλησιαστικά μνημεία, μεταξύ των οποίων και ο εν θέματι Ι. Ναός Αγίου Ιωάννου στο Χουμέρι.

7. Το υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/82072/28-2-2023 έγγραφό της ΕΦΑ Ηρακλείου με τις απόψεις της για το θέμα.

8. Το υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/82072/1-3-2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων, με το οποίο διατυπώθηκαν οι απόψεις της επί του θέματος.

9. Το υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/96522/1-3-2023 έγγραφο της ΔΑΒΜΜ, με το οποίο διαβιβάστηκε ο φάκελος του θέματος στη Γραμματεία του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου του ΥΠΠΟΑ.

10. Την από 1-3-2023 εισήγηση της ΔΑΒΜΜ προς το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, σχετικά με το θέμα.

11. Την ομόφωνη γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου υπέρ της μελέτης στερέωσης και αποκατάστασης του σεισμόπληκτου Ι. Ναού Αγίου Ιωάννου στο Χουμέρι Αρκαλοχωρίου, Π.Ε. Ηρακλείου, υπό όρους, όπως διατυπώθηκε στην υπ' αριθ. 9/1-3-2023 Πράξη του (Θέμα 3ο).

Αποφασίζουμε

Την έγκριση της μελέτης στερέωσης και αποκατάστασης του σεισμόπληκτου Ι. Ναού Αγίου Ιωάννου στο Χουμέρι Αρκαλοχωρίου, Π.Ε. Ηρακλείου.

Η έγκριση δίνεται με τους εξής όρους:

1. Σε περίπτωση που στους θόλους αποκαλυφθούν τοιχογραφίες, να διερευνηθεί στη στατική μελέτη εναλλακτικός τρόπος ενίσχυσης από την προτεινόμενη κατασκευή ενισχυμένου επιχρίσματος με ινόπλεγμα.

2. Να συμπεριληφθεί η προτεινόμενη κατασκευή κωδωνοστασίου επί της υφιστάμενης τοιχοποιίας στο φορέα της πρότασης της στατικής μελέτης και να διαστασιολογηθούν οι απαιτούμενοι μεταλλικοί σύνδεσμοί για την κατασκευή του λίθινου φορέα του κωδωνοστασίου. Επίσης, να συμπεριληφθούν στα προσομοιώματα οι υφιστάμενοι μεταλλικοί ελκυστήρες.
3. Να μην πραγματοποιηθούν καθαιρέσεις εσωτερικών επιχρισμάτων πριν πραγματοποιηθούν δείγματα καθαρισμού από τα ασβεστοεπιχρίσματα προς διερεύνηση ύπαρξης υπολειμμάτων τοιχογραφικού διακόσμου.
4. Να εκπονηθεί μελέτη προληπτικής στερέωσης των τοιχογραφιών και να εκτελεστεί πριν την εφαρμογή των στερεωτικών μέτρων (ενεμάτων, αρμολογημάτων, ενισχυμένων επιχρισμάτων).
5. Σε περίπτωση που αποκαλυφθεί τοιχογραφικός διάκοσμος, να εκπονηθεί μελέτη συντήρησης των τοιχογραφιών, καθώς και των ξύλινων τέμπλων, ανεξάρτητα από το Ερευνητικό Πρόγραμμα, στο οποίο δεν συμπεριλαμβάνονται.
6. Σε περίπτωση που αποκαλυφθεί τοιχογραφικός διάκοσμος, οι καθαιρέσεις τοιχοποιιών να γίνουν παρουσία εξειδικευμένου συντηρητή, ο οποίος θα έχει την ευθύνη για την περισυλλογή σπαραγμάτων του τοιχογραφικού διακόσμου σε περίπτωση που αποκαλυφθούν και τη μεταφορά τους στο εργαστήριο της Εφορείας Ηρακλείου για συντήρηση και πιθανή συγκόλληση με στόχο την επανατοποθέτηση.
7. Όλες οι εργασίες να πραγματοποιηθούν υπό την εποπτεία της Εφορείας Ηρακλείου και να εκτελούνται παρουσία συντηρητών εξειδικευμένων στο λίθο και την τοιχογραφία.

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΑΒΜΜ

**Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ, ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ**

ΑΜΑΛΙΑ ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ